

PROPOSTA D'ACORD QUE PRESENTEN ELS GRUPS ARA MAÓ I PSOE EN RELACIÓ AL CANVI A GAS NATURAL COM A COMBUSTIBLE PER UTILITZAR EN LA GENERACIÓ D'ENERGIA ELÈCTRICA A LA CENTRAL TÈRMICA DE MAÓ

EXPOSICIÓ DE MOTIUS:

Menorca ha estat sempre un referent en tot allò relacionat amb la preservació del medi ambient, fet que li va servir per ser declarada l'any 1993 Reserva Mundial de Biosfera per la UNESCO, atès l'alt grau de compatibilitat aconseguit entre el desenvolupament de les activitats econòmiques, el consum de recursos i la conservació del patrimoni i d'un paisatge que ha mantingut una qualitat excepcional.

No obstant l'anterior, a pesar dels esforços realitzats, hi ha aspectes clarament deficitaris en un territori que hauria d'esdevenir referent en sostenibilitat a nivell mundial. Un dels més destacables és el de l'energia, un vector amb una clara afectació social, ambiental i econòmica en el qual no s'han produït grans avanços en els, quasi, 25 anys transcorreguts des de la Declaració. El sistema energètic insular no ha variat de forma apreciable en la seva configuració i resta lluny del que seria esperable i desitjable.

La dependència energètica de Menorca dels combustibles fòssils és del 98%, i implica una **despesa econòmica** molt elevada quantificada en més **de 273 milions d'euros any**, tal i com s'indica en la diagnosi de les Directrius Estratègiques de Menorca que està elaborant l'Institut Menorquí d'Estudis.

A banda d'aquesta despesa que implica la descapitalització de l'illa, ja que cal importar una energia que podria ser perfectament generada amb recursos propis, el més destacable és l'**elevat impacte ambiental i social que comporta l'ús dels combustibles fòssils**: a nivell mundial en general, com evidencia el progressiu augment del deteriorament ambiental i els efectes del canvi climàtic a conseqüència de l'emissió de gasos d'efecte hivernacle (GEH); però també a nivell local en particular, amb afectació a la qualitat de l'aire i a la salut pública dels residents que viuen més a prop dels focus contaminants, com és el cas de la Central tèrmica de Maó, màxim focus de contaminació ambiental a Menorca i responsable, ella tota sola, del 60% de les emissions de gasos d'efecte hivernacle de l'illa.

La Central tèrmica de Maó suposa una potència instal·lada de 245 MW, dels quals 41 MW s'alimenten amb fuel i 204 MW amb gasoil. Aquests últims estan conformats per 5 turbines de gas, molt més modernes que els grups fuel, que poden funcionar perfectament amb gas natural i que tenen suficient capacitat per cobrir la màxima demanda energètica de l'illa, que sempre pot ser reforçada amb la utilització correcta de l'enllaç submarí amb Mallorca.

Així doncs, a l'hora de quantificar el què implica per als maonesos el mantenir l'actual sistema de generació hi ha tota **una sèrie de circumstàncies a valorar**:

1. **El cost econòmic** de transformar l'actual Central a gas natural pot suposar una inversió d'uns 70-80 milions d'euros, mentre que el canvi de combustible pot suposar un estalvi de 8-9 milions d'euros anuals, la qual cosa implica una recuperació de la inversió gràcies als estalvis obtinguts en uns 10 anys.
2. **El cost medi ambiental**: La substitució dels combustibles actuals per gas suposaria una reducció entorn al 30% de les emissions de GEH, s'eliminarien les emissions de diòxid de sofre (SO₂) i el 100% de les partícules en suspensió que es quantifiquen en unes 29.000

tones/any. Les partícules d'òxids de nitrogen (NOx) que al trobar-se en concentracions anormalment elevades i amb presència de la intensa radiació solar (UV) típica de la mediterrània, reaccions químiques produint un contaminant secundari: el ozó (O₃), que degut a la seva gran capacitat oxidativa és considerat molt contaminant quan es troba a la baixa atmosfera. També s'ha de tenir present que, en compliment de la Directiva Europea d'Emissions Industrials, la central de Maó no podrà seguir funcionant en el seu estat actual més enllà de l'1 de gener de 2020 i per mantenir-se operativa haurà de dur a terme una sèrie de reformes per reduir les emissions contaminants (NOx i Sox).

3. **El cost de salut:** Els principals efectes de la contaminació atmosfèrica provoquen alteracions de la funció pulmonar com bronquitis cròniques o agreujament en casos de pacients asmàtics, problemes cardíacs i un augment de la mortalitat. Diversos estudis han revelat que la mortalitat diària i per cardiopaties augmenta un 0,4% per cada augment de 10 nanograms/m³ en la concentració d'Ozó (font: OMS). Aquest és un dels contaminants atmosfèrics que actualment més preocupa a Europa. En el mateix sentit, un estudi de l'Agència Europea de Medi Ambient quantificava el cost social de la central de Maó entre 91 i 257 milions d'euros pels impactes perjudicials causats per la contaminació de l'aire, entre els quals hi ha costos hospitalaris, dies de feina perduts, problemes de salut, danys als edificis, menor productivitat agrícola, i fins i tot la mort prematura. I més recentment, passat més d'octubre, el diari El País informava que la mortalitat per càncer és un 17% major en el pobles industrials d'Espanya, tot d'acord amb un estudi elaborat pel Centre nacional d'Epidemiologia, sent el nostre municipi un dels més afectats.
4. **Els compromisos internacionals** derivants dels acords de Kyoto i París (COP21) obliguen els estats firmants a adoptar totes les mesures necessàries en la reducció de les emissions GEH per tal de limitar l'escalfament global a un màxim de 2°C per sobre dels nivells preindustrials, i a posar en marxa diferents estratègies internacionals amb objectius clars de reduccions de GEH en els horitzons de 2020 i de 2050.
En el cas de la UE, per mitjà del Pacte d'Alcaldes contra el Canvi Climàtic i el Pacte de les Illes, es pretén implicar tots els territoris en l'assoliment dels objectius de descarbonització de l'economia i la transició energètica cap a un model basat en energies renovables.

Per tant, la proposta del canvi de combustibles acaba amortitzant-se econòmicament i comporta unes millores ambientals i de salut pública molt importants.

L'Ajuntament de Maó, al igual que els ajuntaments de Ciutadella, Ferreries i Sant Lluís, ha signat el Pacte d'Alcaldes, i des del Consell Insular de Menorca i el Govern de les Illes Balears s'estan impulsant programes d'eficiència energètica, promoció de l'autoconsum amb energies renovables i reducció de la despesa energètica.

Volem recordar que la Comissió Europea i 14 estats membres, entre ells Espanya, han firmat una declaració institucional a Malta on indiquen que les illes han de ser punta de llança en la transició energètica, i es comprometen a ajudar-les per aconseguir l'objectiu.

En la mateixa línia, a la inauguració del primer fòrum «Energia neta per a les Illes de la Unió Europea» a Creta, el **Comissari d'Acció Climàtica i Energia Miguel Àrias Cañete** va indicar que **les illes tenen un gran potencial i haurien de ser líders en transició energètica.**

També s'observa un creixent interès en el sector privat per invertir en noves instal·lacions de generació d'energia elèctrica basades en energies renovables, com és el cas de la nova planta fotovoltaica de Son Salomó, que amb 41 MWp pot representar un increment notable de renovables

a la nostra illa que arribaria així a un 12% d'energia primària amb fonts renovables i un 20% de generació elèctrica renovable.

L'acció combinada de les mesures anteriors amb el canvi de combustible a la Central tèrmica de Maó encaminaria la nostra illa en una reducció notable de GEH, i la convertiria en la primera de les Illes Balears a donar compliment als acords de Kyoto per a 2020.

En tot cas, a pesar de la bona voluntat que podem posar els menorquins en facilitar una transició cap a un model energètic descarbonitzat, la nostra capacitat de maniobra en el canvi de model energètic està molt limitada, atès que som un territori extrapeninsular que justifica una regulació específica amb un marc competencial que recau quasi exclusivament en el Govern central, i és aquest el que defineix el MIX energètic i la participació de les diferents fonts energètiques en la producció d'energia elèctrica a la nostra illa.

El Govern de les Illes Balears té l'objectiu d'avançar cap a un model 100% basat en renovables per a 2050 i en els anys de transició cal anar abandonat la producció d'energia elèctrica amb combustibles fòssils, començant per les més contaminants. Per tant, en el cas de Menorca la proposta del Govern consisteix a fer una substitució de la generació amb gasoil i fuel per gas natural, petició que va ser plantejada al Govern Espanyol, que inicialment la va valorar positivament, però que finalment ha estat rebutjada sense que ni tan sols s'hagi plantejat un calendari alternatiu al proposat pel Govern de les Illes Balears.

El maonesos, principals beneficiaris i, al mateix temps, afectats per l'activitat de la Central tèrmica, tampoc som indiferents als impactes que es generen per l'activitat de les infraestructures energètiques al nostre municipi, i en concret al nostre port. Açò va motivar, **a proposta del grup Popular i amb el consens de tots el grups polítics** amb presència a la corporació, l'aprovació d'una acord amb els següents punts: crear un grup de treball per estudiar alternatives a les actuals ubicacions, atenent a criteris de sostenibilitat, seguretat i economia; i que l'Ajuntament exigís a les pròpies empreses i administracions implicades l'aplicació de quantes mesures siguin precises per garantir la seguretat i sostenibilitat mediambiental de les actuals instal·lacions, mitigant al màxim les molèsties i repercussions ecològiques i salubres que aquestes mateixes tenen sobre els habitants de la nostra ciutat.

Pels motius exposats, el ple de l'Ajuntament de Maó adopta els acords següents:

1. **Instar al Govern d'Espanya** que reconsideri la seva postura de mantenir en funcionament «sine die» la Central tèrmica de Maó amb fuel i gasoil i que adopti les mesures necessàries per possibilitar l'ús del gas natural a aquesta Central, tenint en compte les característiques especials del territori on s'ubica la central: Reserva Mundial de Biosfera i Seu mundial de Reserves de Biosfera, illes i territoris costaners pel desenvolupament sostenible.
2. **Instar al Govern d'Espanya i al Govern de les Illes Balears** que es valorin també els beneficis econòmics indirectes de la millora ambiental que suposa el canvi de combustible, d'acord amb l'estudi citat de costos socials de l'Agència Europea de Medi Ambient, atès que els costos de recuperació de les inversions necessàries són significativament baixos en comparació amb els costos socials que es descriuen a l'informe, **així com els costos de salut derivats.**
3. **Instar al Govern d'Espanya i al Govern de les Illes Balears** a reprendre les negociacions per fixar un calendari realista i assumible per ambdues parts que permetin, en el cas particular de Menorca, l'assoliment dels compromisos internacionals en l'horitzó 2020.

4. **Instar al Govern d'Espanya i al Govern de les Illes Balears**, a impulsar les mesures necessàries per tal que Menorca, d'acord amb els acords de París, assoleixi l'objectiu d'emissions zero l'any 2050.

5. **Comunicar els presents acords a:**

- Ministerio de Energía, Turismo y Agenda Digital.
- Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente.
- Consejo de Ministros.
- Govern de les Illes Balears.
- Consell Insular de Menorca.
- Programa MaB España.
- Programa MaB de la UNESCO.
- Red de Reservas de la Biosfera.

Signat,

Rafael Muñoz Campos
Portaveu suplent del grup municipal Ara Maó

Carlos Montes Vivancos
Portaveu suplent del grup municipal PSOE